

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu
Judecătorii	Dumitru Visternicean, Galina Stratulat Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de Roibu Iurie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Roibu Iurie împotriva Primăriei mun. Chișinău și Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” și Mantea Igor, cu privire la repunerea în termen, contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat Roibu Iurie și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 31 iulie 2017,

c o n s t a t ă

La 17 februarie 2017, Roibu Iurie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău cu privire la repunerea în termen, contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin mandatul nr. 15 din 18 iulie 2006, a obținut dreptul de posesie și folosință asupra odăii nr. XXXXX din căminul Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger”. Din motive de ordin personal, o perioadă nu a locuit în această odaie, constatând ulterior că a fost ocupată de către Mantea Igor.

Invocă Roibu Iurie că la 24 septembrie 2016, Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău i-a comunicat că în baza demersului nr. 29/727 din 07 decembrie 2011 înaintat de către BPDS „Fulger”, Primăria mun. Chișinău a emis dispoziția nr. 662-d din 27 iunie 2012, prin care lui Mantea Igor i-a fost eliberat ordin de repartitie pentru apartamentul nr. XXXXX din XXXXX.

Menționează reclamantul că la 21 octombrie 2016, s-a adresat cu cerere prealabilă către Primăria mun. Chișinău și Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare, solicitând anularea dispoziției nr. 662-d din 27 iunie 2012 și a ordinului de repartiție eliberat lui Mantea Igor pentru odaia nr. XXXXX. În termenul prevăzut de lege nu a primit niciun răspuns, însă la 08 februarie 2017, i-a devenit cunoscut faptul că Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare i-ar fi expediat răspunsul nr. 1655/1/16 din 04 noiembrie 2016, prin care cererea prealabilă a fost respinsă.

Consideră Roibu Iurie că ordinul de repartiție nr. 014053, emis în temeiul dispoziției nr. 662-d din 27 iunie 2012, eliberat în vederea instalării unei persoane străine în camera repartizată dânsului, este ilegal, deoarece dispune de dreptul prioritar de a locui în această odaie în temeiul mandatului nr. 15 din 18 iulie 2006, întocmit de comandantul BPDS „Fulger”.

Solicită reclamantul repunerea în termenul de înaintare a acțiunii, anularea dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 662-d din 27 iunie 2012 cu privire la eliberarea lui Mantea Igor a ordinului de repartiție pentru domiciliere permanentă în apartamentul nr. XXXXX din XXXXX, precum și anularea ordinului de repartiție nr. 014053 din 04 iulie 2012, eliberat de către Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău, încasarea, în mod solidar, din contul pârâților a sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 02 martie 2017, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” și Mantea Igor.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 31 iulie 2017, a fost respinsă cererea lui Iurie Roibu cu privire la repunerea în termenul de depunere a cererii de chemare în judecată, cu respingerea acțiunii ca fiind tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, a fost respins apelul declarat de Roibu Iurie și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 31 iulie 2017.

La 24 ianuarie 2018, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, Roibu Iurie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017 și hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 31 iulie 2017, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În susținerea recursului, Roibu Iurie a invocat interpretarea în mod eronat a legii de către instanța de apel și a reiterat motivele de fapt și de drept indicate pe parcursul examinării cauzei.

Consideră recurentul că cererea de repunere în termen urma a fi admisă de către instanțele de judecată, în condițiile în care a făcut cunoștință cu răspunsul nr. 1655/1/16 din 04 noiembrie 2016 al Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare abia la 08 februarie 2017, în cadrul unei ședințe de judecată într-un alt proces. Astfel, în temeiul art. 17 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, data de 08 februarie 2017 urmează a fi considerată momentul

din care a început să curgă termenul legal de sesizare a instanței de contencios administrativ, or, pârâții nu au prezentat probe precum că dânsul ar fi recepționat răspunsul la o dată anterioară.

La 09 februarie 2018, în adresa Primăriei mun. Chișinău, Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău, BPDS „Fulger” și Mantea Igor, a fost expediată copia recursului declarat de Roibu Iurie, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Intimații nu și-au valorificat acest drept și nu au depus referință.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 martie 2018, recursul declarat de Roibu Iurie a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art. 17 alin. (1), (4) și (5) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la: data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia; data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri; data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă. Termenul de 30 de zile specificat la alin.(1) este termen de prescripție. Persoana care, din motive temeinic justificate, a omis termenul de prescripție poate fi repusă în termen în condițiile Codului de procedură civilă.

Conform art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 18 iulie 2006, Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” a eliberat pe numele lui Roibu Iurie mandatul nr. 15, pentru alocarea spațiului locativ în căminul brigăzii, situat în XXXXX, odaia nr. XXXXX (f.d. 7).

Prin scrisoarea nr. 29/727 din 07 decembrie 2011, BPDS „Fulger” a solicitat Primăriei mun. Chișinău să elibereze ordin de repartitie pentru domiciliere permanentă în apartamentul nr. XXXXX din blocul locativ amplasat pe XXXXX, lui Mantea Igor, care locuiește în odaia dată împreună cu familia, locuința fiind repartizată în temeiul relațiilor de muncă (f.d. 44).

Astfel, la 27 iunie 2012, Primăria mun. Chișinău a emis dispoziția nr. 662-d, prin care s-a eliberat lui Igor Mantea, cu soția și două fiice, ordin de repartitie pentru domiciliere permanentă în ap. XXXXX din XXXXX (f.d. 40).

În consecință, la 04 iulie 2012 Primăria mun. Chișinău a eliberat ordinul de repartitie nr. 014053 pe numele lui Mantea Igor, cu dreptul de a se instala împreună cu membrii familiei în odaia nr. XXXXX din XXXXX (f.d. 45).

La 21 octombrie 2016, Roibu Iurie s-a adresat cu cerere prealabilă către Primăria mun. Chișinău și Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău, solicitând anularea dispoziției nr. 662-d din 27 iunie 2012 și a ordinului de repartitie nr. 014053 din 04 iulie 2012 (f.d. 10).

Prin răspunsul nr. 1655/1/16 din 04 noiembrie 2016, Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare i-a comunicat că atât proiectele de dispoziție, cât și ordinele de repartitie au fost perfectate și emise cu respectarea prevederilor legii (f.d. 11).

Roibu Iurie susține că a făcut cunoștință cu răspunsul Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare nr. 1655/1/16 din 04 noiembrie 2016, la data de 08 februarie 2017, când a fost prezentat de către Primăria mun. Chișinău în cadrul unei ședințe de judecată într-un alt proces civil.

Instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia că Roibu Iurie a înaintat acțiunea în contencios administrativ cu omiterea termenului de prescripție prevăzut de lege în acest sens și că lipsesc careva temeiuri de repunere în termen a recurentului-reclamant, acțiunea fiind respinsă ca tardivă.

Analizând materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că intimații-pârâți Primăria mun. Chișinău și Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău, precum și intervenientul accesoriu BPDS „Fulger”, fiind citați legal, nu s-au prezentat la nici-o ședință de judecată atât în instanța de fond, cât și în cea de apel și nu au depus nici-o referință, în care ar fi invocat omiterea termenului de prescripție la înaintarea acțiunii în contencios administrativ. Iar intervenientul accesoriu Mantea Igor, deși a participat la examinarea cauzei, a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În circumstanțele expuse, instanța de recurs constată că Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a respins acțiunea ca tardivă în lipsa cererii în acest sens a persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, contrar prevederilor art. 271 Cod civil, care stipulează expres că acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă *numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția*, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond.

În asemenea situație, instanța de judecată avea obligația de a examina acțiunea în fond, nefiind în drept de a invoca din oficiu tardivitatea acesteia.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, invocarea prescripției extinctive este un mijloc de apărare propriu doar persoanei în favoarea căreia a curs prescripția și respectiv, doar aceasta este în drept de a invoca omiterea termenului de prescripție, instanța de judecată nefiind în drept de a-l invoca din oficiu.

Mai mult ca atât, pornind de la principiul disponibilității garantat de art. 27 CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Or, instanța urmează să asigure garanții reale și efective părților de a-și realiza drepturile sale, însă nu să le substituie.

De asemenea, în virtutea art. 1 și 9 Cod civil, persoanele fizice și juridice la libera lor alegere exercită drepturile ce le aparțin, inclusiv dreptul de a declara în instanță despre omiterea termenului de prescripție.

Tot aici este de menționat că, excepția de prescripție extintivă este o excepție de drept material și nu de drept procesual, deoarece are ca obiect un drept subiectiv civil și nu un drept procedural născut în cursul procesului. Excepția de prescripție este o excepție de fond, deoarece privește exercițiul dreptului material la acțiune, iar stingerea dreptului material la acțiune nu poate fi opusă decât de către beneficiarul prescripției împlinite.

În această ordine de idei, pornind de la faptul că materialele cauzei nu denotă invocarea omiterii termenului de prescripție la depunerea cererii de chemare în judecată, prin anumite înscrisuri sau în cadrul ședinței de judecată, circumstanțele menționate nu pot fi apreciate decât o eroare judiciară ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, or, instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus asupra fondului cauzei.

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectiva omisiune de procedură și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite cauza spre rejudecare în instanța de fond (art. 432 alin. (3) lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, fiind prezente la caz încălcări ce afectează însăși substanța dreptului părților la un proces echitabil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept material de către instanțele ierarhic inferioare, omisiune care nu poate fi corectată de instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, în lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Roibu Iurie, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017 și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Roibu Iurie.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Roibu Iurie împotriva Primăriei mun. Chișinău și Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” și Mantea Igor, cu privire la repunerea în termen, contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu